

РЕЦЕНЗІЯ

рецензента – доктора технічних наук, професора, завідувача кафедри Систем та технологій кібербезпеки Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій **Гайдур Галини Іванівни** на дисертаційну роботу **Ветлицької Олени Сергіївни** на тему: «Модель інформаційної захищеності особистості в умовах впливу результатів соціологічних досліджень», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 125 Кібербезпека

Актуальність теми

Серед інформації, що щоденно впливає на сучасну людину, особливе місце займають дані соціологічних досліджень, які відображають узагальнене ставлення суспільства до різних проблем. Спираючись на такі дані та прислухаючись до думки більшості, людина може змінювати свої переконання у відповідності з "громадською думкою". Враховуючи схильність людського мислення до конформізму, медіа часто використовують результати соціологічних досліджень у негативному напрямку, зокрема для маніпуляції суспільною свідомістю, створення паніки чи страху, політичної пропаганди або відволікання уваги.

Поняття інформаційної безпеки особистості є складним для кількісного вимірювання, тому в дослідженні розглядається інформаційна захищеність особистості як частина її інформаційної безпеки, яку можна оцінити за допомогою аналітичних або статистичних моделей. Основною проблемою, яка підкреслює необхідність досліджень у сфері інформаційної безпеки та захищеності особистості, є конфлікт між потребою в доступі до інформації та потребою захистити особистість від маніпуляцій і дезінформації.

Ці обставини визначають необхідність вирішення актуального наукового завдання щодо створення моделі інформаційної захищеності особистості в умовах впливу соціологічних досліджень.

Обґрунтованість наукових результатів, висновків та рекомендацій

Достовірність отриманих наукових результатів Ветлицької О.С. забезпечується використанням апробованого математичного апарату та збіжністю теоретичних результатів з результатами моделювання на реальних прикладах соціологічних досліджень, проведених провідними українськими соціологічними організаціями. Середнє значення покращення інформаційної захищеності особистості: для стратегії перемикання каналів при найменшому впливі складає 27.9%, для стратегії перемикання каналів при суттєвому впливі складає 54.2%. При цьому, статистична похибка результату (з імовірністю 0.95) складає від 2.3% до 3.4%.

Новизна наукових результатів дослідження

Метою дослідження є підвищення інформаційної захищеності особистості в умовах впливу результатів соціологічних досліджень. Для досягнення мети роботи автором одержано нові наукові результати:

удосконалено модель поведінки особистості під впливом соціологічної інформації, в основу якої покладено базову модель конформної поведінки людини з урахуванням її апіорних переконань та ступеня незалежності мислення, і яку було розширено за рахунок використання коефіцієнтів впливу на особистість джерел соціологічної інформації, що дозволяє враховувати рівень довіри особистості до джерела соціологічної інформації та особливості сприйняття особистістю результатів соціологічних досліджень;

вперше розроблено модель інформаційної захищеності особистості яка базується на концепції управління на основі ймовірнісного контролю з використанням результатів моделювання поведінки особистості під впливом соціологічної інформації, що дає можливість досліджувати різноманітні стратегії керування інформаційним впливом результатів соціології на особистість та обирати доцільну стратегію керування інформаційним потоком з метою забезпечення необхідного рівня інформаційної захищеності особистості;

набули подальшого розвитку методи обробки соціологічної інформації, які були адаптовані для використання у моделях поведінки та інформаційної захищеності особистості за рахунок бінаризації багатовимірних результатів досліджень з використанням методів кластерного аналізу та визначенням ймовірностей для бінарних кластерів. Застосування такого підходу дозволяє кількісно оцінювати вплив результатів соціології на особистість, обирати раціональну стратегію керування інформаційним впливом та забезпечувати необхідний рівень інформаційної захищеності особистості.

Практична цінність отриманих результатів

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблені у дисертаційній роботі моделі інформаційного впливу та захищеності особистості дають можливість кількісно оцінювати вплив результатів соціологічних досліджень на особистість та визначати раціональну стратегію керування впливом, чим підвищують ефективність інформаційного захисту особистості. На базі них розроблено рекомендації для психологів, психотерапевтів, соціальних психологів, фахівців з медіаграмотності, фахівців з комунікацій та PR, юристів з питань захисту особистих прав з покращення інформаційної захищеності особистості в умовах впливу соціології.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами та темами

Дисертаційна робота виконана відповідно до планів наукової і науково-технічної діяльності Державного університету інформаційно-комунікаційних

технологій в рамках науково-дослідної роботи “Запобігання і протидія методам соціальної інженерії у забезпеченні інформаційної безпеки підприємства” (№ держ. реєстрації 0123U100743, ДУІКТ, м. Київ).

Повнота викладу основних результатів дисертації в публікаціях

За результатами дисертаційних досліджень Ветлицької О.С. опубліковано 12 наукових праць. Основні наукові результати викладено в 6 наукових статтях, серед яких 4 статті опубліковані у спеціалізованих фахових виданнях, затверджених наказом МОН України, 2 статті опубліковані в інших виданнях. Матеріали виступів на наукових та науково-практичних конференціях опубліковано у 6 збірниках тез доповідей.

Оцінка змісту дисертації, відповідність встановленим вимогам щодо оформлення

Дисертація Ветлицької О.С. є завершеною науковою працею. Її обсяг, структура та зміст відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій, встановлених наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 №40 за спеціальністю 125 Кібербезпека.

Дисертація виконана фаховою українською мовою, текстове подання матеріалу відповідає стилю наукової літератури.

Недоліки та зауваження

1. У роботі варто було б більш глибоко дослідити питання впливу на особистість різних видів медіа, оскільки, як було зазначено у роботі, інформаційний портрет людини є вкрай неоднорідним. Різні люди сприймають інформацію з різних джерел і тому результуючий вплив медіа на особистість буде суттєво відрізнятися.

2. Для більш чіткого розуміння наукового доробку автору доцільно було б навести формалізований опис наукового завдання, яке вирішується у роботі, описати застосовані обмеження та припущення.

3. При розгляді моделі інформаційної захищеності особистості необхідно було б зробити висновок щодо можливості автоматизації процесу управління каналами впливу з метою створення апаратно програмних засобів керування впливом результатів соціології на особистість.

Вказані недоліки не знижують наукової цінності та практичного значення одержаних наукових результатів і не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Висновок

За рівнем наукової новизни, якістю досліджень, достовірністю та обґрунтованістю висновків дисертація Ветлицької О.С. на тему «Модель

інформаційної захищеності особистості в умовах впливу результатів соціологічних досліджень» відповідає спеціальності 125 – Кібербезпека і чинним вимогам п. 6–9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а автор поданої роботи – Ветлицька Олена Сергіївна, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 125 – Кібербезпека.

Рецензент

завідувач кафедри Систем та технологій
кібербезпеки Державного університету
інформаційно-комунікаційних технологій,
доктор технічних наук, професор

Галина ГАЙДУР

Підпис д.т.н., професора Г. Гайдур з а с в і д ч у ю:

Учений секретар
Державного університету
інформаційно-комунікаційних технологій

« 28 » листопада 2024 р.

Галина ЄНЧЕВА

